

Quan els codis xoquen amb els calendaris

Published by [Roser Mendoza](#) [1] on 03/09/2025 - 12:30 | Last modification: 30/03/2026 - 07:36

Ve d'aquí: [Els drets culturals no viuen sols en els textos | Interacció \(diba.cat\)](#) [2]

Entre la lucidesa i les urgències quotidianes

El Codi Font de la Declaració de Barcelona pels Drets Culturals formula una proposta valenta i necessària. Però com dialoga amb les realitats dels municipis? Què passa quan les idees topen amb la gestió quotidiana, els pressupostos tancats, les urgències polítiques o les regidories amb equips tècnics sota mínims? En aquesta segona peça, posem a prova el text des del lloc on es decideix el dia a dia de la cultura: el territori.

A la taula d'una tècnica cultural hi conviuen el cartell del cicle "Drets i Cultura" i la factura pendent del lloguer de cadires de plàstic. Al costat del teclat, hi ha imprès el Codi Font de la Declaració de Barcelona, amb alguns paràgrafs subratllats en retolador. El telèfon sona. Una regidora vol saber si hi ha prou crèdit pressupostari per programar una obra infantil abans de finals de trimestre. I si pot ser, que no sigui "massa rara".

Aquest contrast no és anecdòtic. És el punt de partida d'una fricció que recorre tot el món local: com més lúcida i exigent és el discurs, més difícil pot ser aterrar-lo en una gestió que funciona a cop de terminis, reglaments, plans municipals i equilibris polítics. La cultura institucional viu travessada per aquesta tensió, i el *Codi Font* no l'ignora. Al contrari: l'explicita quan afirma que els discursos culturals poden contribuir a processos de legitimació de desigualtats i que les polítiques culturals poden generar una cultura anestesiant o bé facilitar l'accés a una cultura crítica i transformadora (Culturopolis, 2005, p. 5).

Llegides des d'un ajuntament petit o mitjà, aquestes afirmacions poden molestar. I això és bo. Obliga a revisar les pròpies pràctiques. Però també genera distància: com es tradueix aquesta lucidesa en una memòria justificativa per a una subvenció? Com s'incorpora aquest esperit crític en una licitació d'un servei cultural o en la definició d'uns objectius anuals? La Declaració apunta molt amunt, però a terra, sovint no hi ha prou alçada per sostenir-la.

I no és per manca de voluntat. El món municipal carrega amb limitacions estructurals que el condicionen: competències fragmentades, dependència de subvencions superposades, equips tècnics minvats, rotació política constant. Sovint, a més, es demana a la cultura que substitueixi polítiques educatives, socials o sanitàries, sense recursos ni marc per fer-ho. Quan les estructures són fràgils, ni la millor declaració aguanta.

I tanmateix, hi ha esquerdes per on passar. En molts casos, els municipis són l'únic espai on els drets culturals poden començar a fer-se reals. La proximitat amb el territori i el coneixement directe del teixit social permeten una gestió més ajustada i contextualitzada. Aquí, el dret a la cultura no apareix com a principi abstracte, sinó com a pràctica concreta: una biblioteca rural que incorpora mediació intercultural amb un pressupost de manteniment; un projecte municipal que ofereix a joves migrants l'oportunitat d'ensenyar la seva llengua materna en un centre cultural; o una tècnica de cultura que s'asseu a la taula local de salut mental per pensar accions culturals. No són miracles: són decisions polítiques, sovint discretes, que alineen la pràctica amb els drets.

El problema és que sovint no es reconeixen com a tals. Es viuen com solucions puntuals, no com a polítiques de drets. Aquí és on el Codi font pot ser útil: no només com a marc inspirador, sinó com a eina per revisar, donar sentit i orientar allò que ja s'està fent. Però això només passarà si algú l'obre, la llegeix i hi veu més que un text benintencionat.

Per això, cap municipi es pot permetre no llegir-lo, no debatre'l i no decidir què en vol fer. Però tampoc el text pot pretendre ser rellevant si no té en compte les constriccions del món local. Si no es construeix un pont sòlid entre la lucidesa d'aquest marc conceptual i les urgències dels municipis, el risc no és només que no s'apliqui: és que perdi autoritat simbòlica i acabi esdevenint inòcu —un text més en la prestatgeria.

Una taula a punt per al diàleg. Sense veu ni presència, el codi queda en suspens.

El repte no és només que la Declaració es conegui. És que intervingui. Que qüestioni inèrcies, alteri prioritats i obri espais. Però cap pont es construeix sol. Caldrà que algú posi la primera pedra: un projecte, una decisió, una pregunta. I des d'aquí, començar a activar allò que la Declaració només pot suggerir: polítiques vives, des del territori i amb drets al centre.

(Continua [aquí](#) [3])

Referència

Culturopolis (2025). *Declaració de Barcelona pels drets culturals: Codi font 1.0.* (versió en català). Diputació de Barcelona www.diba.cat/documents/d/culturopolis/declaracio-de-barcelona-pels-drets-culturals-codi-font-1-0-pdf-1 [4]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: drets culturals

Tags: governança cultural

Tags: gestió cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: polítiques culturals

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2025/09/culturopolis-codifont-2>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/mendozahr>

[2] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2025/09/culturopolis-codifont-1>

[3] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2025/09/culturopolis-codifont-3>

[4] <http://www.diba.cat/documents/d/culturopolis/declaracio-de-barcelona-pels-drets-culturals-codi-font-1-0-pdf-1>

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/10131>